

Ekim Sıklığı

Aspirde uygun ekim sıklığı açısında sıra arasının 25-30 cm civarında olması gerekmektedir. Bunun için buğday mibzerinin birer gözünü kapatarak dekara 4-5 kg tohum atmak yeterlidir.

Ekim Derinliği

Aspir için en uygun ekim derinliği 3-4 cm dir. Daha derin ekimlerde çıkış sorunu olacaktır.

Gübreleme

Kuru şartlarda yetiştirilen aspir için dekara 5-6 kg N karşılığı azotlu gübre ve 4-5 kg P karşılığı fosforlu gübre hesaplanır. Genellikle gübre bir seferde ekimle verileceği için 20-20-0 gübresi en uygun gübredir.

Hasat Zamanı

Hasat zamanının iyi ayarlanması gereklidir. Erken hasatta üründe nem fazlalığından kaynaklanan sorunlar olduğu gibi, geç hasatta ise tohum dökme sorunuyla karşılaşılabilir. Orta Anadolu şartlarında kışlık aspirin hasat zamanı 25 Temmuz-5 ağustostur. Yazlık aspirde ise hasat zamanı 15-25 ağustostur.

Yabancı Otlarla Mücadele

Aspir ilk gelişme devresinde yabancı otlara hassastır. Aspirde çıkış öncesi Linurin etkili maddeli ilaçlar kullanılabilir.

Çıkış sonrası ise, geniş yapraklılar için Aclonifen, dar yapraklılar ve kendi gelen hububat için Quizalofob-ethyl, Clethedium etkili maddeli ilaçlar kullanılabilir.

Bahri Dağdas
ULUSLARARASI
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

🏠 Ereğli yolu üzeri 2. Km. PK: 125 42020 KONYA

☎ +90 332 355 12 90

☎ +90 332 355 12 88

🌐 www.arastirma.tarim.gov.tr/bahridagdas

Bahri Dağdas
ULUSLARARASI
TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

ASPIR TARIMI

Genel Bilgiler

Ülkemizde aspir tarımı 1950'li yıllarda Bulgaristan'dan gelen göçmen soydaşlarımızla yapılmış olduğu; Eskişehir, Konya, Çankırı, Isparta, Kütahya, Afyon, Bolu ve Bursa gibi illerde öncelikle yerel tüketimde kullanılmak amacıyla yetiştirildiği bilinmektedir.

Aspir tarımındaki en önemli avantaj, hububat tarımındaki bütün alet-ekipmanların kullanılabilmesi, belki de bu özelliğinden dolayı, üreticiler tarafından benimsenmesi daha kolay ve çabuk olacaktır.

Aspir (*Carthamus tinctorius* L.) özellikle yarı kurak bölgelerde, toprak derinliği ve toprak verimliliği az olan kısımlarda, birim alan verimi en yüksek olan yağ bitkisidir. Öte yandan aspride çeşitlere bağlı olarak tohumunun ihtiva ettiği yağ kompozisyonunun değişiklik göstermesi, onun çok amaçlı olarak (margarin, sıvı yağ, cila, vernik, sabun sanayi vs.) değerlendirilmesine imkan vermektedir.

Aspir bitkilerinin kabuklu tohumlarında ortalama %30-35, içte ise %50-60 oranında yağ bulunmaktadır. Yağında %77 oranında "linoleik" asit bulunması insan beslenmesi yönünden değerini arttırmaktadır. Küspesi ortalama %20-25 ham protein ve %4-8 yağ içermekte olup iyi bir hayvan yemidir.

Çiçeklerindeki "Carthamin" maddesi ise tekstil ve gıda sanayiinde boya maddesi olarak kullanılmakta kuru saplarından yakacak ve barınak örtüsü olarak yararlanılmakta tıpta ve sanayi de pek çok özelliğinden faydalanılmaktadır. Bitkisel yağ ihtiyacında; ayçiçeği dışındaki diğer yağlı tohumlu bitkilerin çevreyle ilgili istekleri göz önüne alındığında, tarımsal yönden en kolay yetiştirilme imkânına sahip aspir ekiminin yaygınlaştırılması yağ bitkileri tarımı açısından önemli katkı sağlayacaktır.

Önemi

Aspir ülkemizde yazlık olarak yetiştirilen bir yağ bitkisidir. Aspir yağı zeytinyağı kalitesindedir. Ülkemizde yağ açığı dikkate alındığında ekiminin yaygınlaştırılması çok önemlidir. Ülkemizin yemeklik yağ ihtiyacının yarısı yurt dışından ithal edilmektedir.

Aspir ekiminin yaygınlaşmamasının en temel nedenlerden birisi bu bitkinin veriminin oldukça düşük olmasıdır. Kurak alanlara ekilen aspirin gelişme döneminde aniden bastıran sıcaklar ve gittikçe artan kuraklık verimini düşürmektedir. Halen tescilli çeşitlerin Orta Anadolu da yazlık olarak ekilebilmesi ve ilkbaharda gelişme periyodunun uzun bir döneminin kurak aylara rastlaması verimin düşük olmasını başlıca sebebidir.

Buğday, Arpa tarımında toprak hazırlığından hasada kadar geçen sürede kullanılan bütün alet ve ekipmanlar aspir tarımında da kullanılabilir.

Çeşit Seçimi

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı araştırma Enstitüleri tarafından geliştirilen 6 adet yazlık aspir çeşidi vardır. Bunlar; Balcı, Dinçer, Remzibey, Olas, Linas ve BDYAS-4 çeşitleridir.

Toprak Hazırlığı

Aspir ilk gelişme devresinde yabancı otlara karşı hassas olduğu için, yabancı otlardan arı bir tohum yatağı hazırlanması gerekir. Tarla sonbaharda pullukla sürülmelidir. Ekimden önce ise diskaro veya kazayağı- tırmıkla ekime hazırlanır.

Ekimden hemen önce bu işlemlerin yapılması bahar aylarında ortaya çıkacak halaza bitkileri ve yabancı otları yok edeceğinden aspir için temiz bir ortam hazırlanmış olur.

Ekim Zamanı

Orta Anadolu Şartlarında yazlık aspirin en iyi ekim zamanı Mart ayıdır. Bundan erken ekimlerde yeterli toprak sıcaklığı olmadığı için çıkış gecikecektir. Geç ekimlerde ise tohum veriminde önemli düşüşler olacaktır. Kışlık ekimler ise Ekim ayı içinde mutlaka yapılmalıdır.